

ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВИХ ШКІЛ ІЗ МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ

УДК 61:004.738.5:378.124:373.43

DOI: <https://doi.org/10.11603/mie.1996-1960.2019.4.11021>СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

О. П. Мінцер, Л. Ю. Бабінцева

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

Питання розвитку післядипломної медичної освіти науково-педагогічних працівників актуалізувалися в зв'язку з модернізацією всієї системи освіти. Констатовано відсутність у державі цілісної системи підготовки та підвищення кваліфікації викладачів післядипломної медичної освіти. Тому існує необхідність обґрунтування системи цілеспрямованих і програмних зусиль для забезпечення традиційної спрямованості розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників на вдосконалення післядипломного медичного викладання із застосуванням системного підходу. Підкреслено, що підготовка педагогічних і науково-педагогічних працівників у системі післядипломної медичної освіти в період інтенсивного реформування галузі набуває надзвичайного значення. Запропонована спеціальна програма підготовки в рамках стратегії системного безперервного педагогічного розвитку. Важливим індикатором спеціальної програми може стати показник особистого розвитку викладача — векторна характеристика з координатами у вигляді цифрових показників рівня компетенцій, знань, умінь та соціальної активності.

Ключові слова: системний безперервний педагогічний розвиток, система підготовки та підвищення кваліфікації викладачів, показник особистого розвитку викладача, неформальна та інформальна освіта.

MODERN TECHNOLOGIES OF DISTANCE PREPARATION OF TEACHERS
OF POSTGRADUATE MEDICAL EDUCATION

O. P. Mintser, L. Yu. Babintseva

Shupyk National Academy of Postgraduate Education

Background. Issues of development of postgraduate medical education of scientific and pedagogical workers became relevant in connection with the modernization of the entire education system. The state lacks a holistic system of training and retraining of teachers of postgraduate medical education.

Materials and methods. Results. The aim of the study is to substantiation of the system of purposeful and program efforts to ensure the traditional orientation of the development of pedagogical and scientific-pedagogical workers on the improvement of postgraduate medical teaching with the use of a systematic approach. It is emphasized that the training of pedagogical and scientific-pedagogical workers in the system of postgraduate medical education in the period of intensive reform of the industry becomes extremely important.

Conclusion. A special training program is proposed as part of the strategy of systemic continuous pedagogical development. An important indicator of a special program can be an indicator of personal development of the teacher — a vector characteristic with coordinates in the form of digital indicators of the level of competencies, knowledge, skills and social activity.

Key words: system continuous pedagogical development, system of teacher training and professional development, indicator of personal development of a teacher, non-formal and informal education.

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ДИСТАНЦИОННОЙ ПОДГОТОВКИ
ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО МЕДИЦИНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

О. П. Минцер, Л. Ю. Бабинцева

Национальная медицинская академия последипломного образования имени П. Л. Шупика

Вопросы развития последипломного медицинского образования научно-педагогических работников актуализировались в связи с модернизацией всей системы образования. Констатировано отсутствие в государстве целостной системы подготовки и повышения квалификации последипломного медицинского образования. Поэтому существует необходимость обоснования системы целенаправленных и программных усилий для обеспечения традиционной направленности развития педагогических и научно-педагогических работников на совершенствование последипломного медицинского преподавания с применением системного подхода. Подчеркнуто, что подготовка педагогических и научно-педагогических работников в системе последипломного медицинского образования в период интенсивного реформирования отрасли приобретает чрезвычайное значение. Предложена специальная программа подготовки в рамках стратегии системного непрерывного педагогического развития. Важным индикатором специальной программы может стать показатель личного развития преподавателя — векторная характеристика с координатами в виде цифровых показателей уровня компетенций, знаний, умений и социальной активности.

Ключевые слова: системное непрерывное педагогическое развитие, система подготовки и повышения квалификации преподавателей, показатель личного развития преподавателя, неформальное и информальное образование.

© О. П. Мінцер, Л. Ю. Бабінцева

Вступ. Проблеми розвитку післядипломної медичної освіти викладачів актуалізувалися в зв'язку з модернізацією всієї системи освіти, обумовленою широкомасштабними структурними змінами в соціально-економічній сфері сучасного суспільства. Нагальними стали питання як професійної перепідготовки викладачів, так і розроблення спеціальних освітніх програм для їх навчання. Глобальний перехід країни до високотехнологічної медичної допомоги пред'явив принципово інші вимоги до якості професійної підготовки спеціалістів. Тому активно реалізуються структурно-змістовні зміни в закладах післядипломної медичної освіти країни. Так, зокрема, з'явилися інноваційні освітні установи, такі як: багатопрофільні університети та інститути, що відповідають потребам територіально-галузевого призначення, змінився характер освітніх стандартів, котрий орієнтований на компетентнісний підхід до навчання. Крім цього, важливим чинником розвитку суспільства стає його глобальна інформатизація, що зумовила необхідність досягнення більш високого рівня ефективності системи передавання знань, відповідно, інтенсивного використання нових інформаційних і телекомунікаційних технологій для підвищення якості реалізації освітніх програм.

Як наслідок, зміна ролі викладача системи післядипломної медичної освіти та безперервного професійного розвитку. Можна стверджувати, що сьогодні викладачу післядипломної медичної освіти потрібно, крім високого рівня професійної компетентності в своїй предметній сфері, бути готовим до діяльності в нових організаційно-педагогічних умовах освітнього процесу на основі активних самостійних (часто авторських) розробок контенту, застосування методів і ресурсних матеріалів як в області інформаційних технологій, так і в області досягнень загальної і професійної педагогіки.

Процеси модернізації зажадали змінити й функціонал викладача установ середньої професійної освіти за рахунок розширення частки дослідницької, технологічної, консультативної, виховної складових у його діяльності при організації навчально-виховного процесу незалежно від предметної області.

В той же час на практиці цілісна система підготовки та підвищення кваліфікації викладачів післядипломної медичної освіти відсутня.

Мета роботи: обґрунтувати систему цілеспрямованих і програмних зусиль для забезпечення традиційної спрямованості розвитку педагогічних

і науково-педагогічних працівників на вдосконалення післядипломного медичного викладання із застосуванням системного підходу.

Результати та їх обговорення. Проведене дослідження свідчить, що підготовка педагогічних і науково-педагогічних працівників у системі післядипломної медичної освіти в період інтенсивного реформування галузі набуває надзвичайного значення. Авторами запропонована спеціальна програма підготовки в рамках стратегії системного безперервного педагогічного розвитку (СБПР). В програмі підкреслюється, що однією з парадигм сучасної медичної освіти є нарощування дослідного потенціалу з використанням наукових ресурсів, проектування досліджень (формування високоякісних дослідницьких питань, етичне проведення досліджень, відповідний аналіз даних), конкурування за гранти та поширення наукової роботи.

Особливого значення набуває сучасна дидактика, заснована на новітніх інформаційних технологіях: проведення великих обсягів занять у симуляційних класах, збільшення обсягу імітаційних вправ, комп'ютерному навчанні й оцінюванні знань, системах доповненої реальності, а також отриманню знань при неформальному та інформальному навчанні.

Факультети підвищення кваліфікації викладачів у системі післядипломної медичної освіти мають вносити свій внесок у формальне оцінювання професійної поведінки слухачів, що служить основою для визначення надійності системи освіти (відвідуваність, підготовка, командні взаємодії, зворотний зв'язок, управління конфліктами). Тому їм необхідно буде прийняти концепцію довіри та зрозуміти важливість раннього оцінювання правдивості, проникливості та сумлінності.

Розвиток викладацького складу повинен бути спрямований на усунення перешкод для подання інформації про проблеми, що стосуються аспектів довірчого управління. Важливо включати шкали спільної діяльності у власне навчання, щоб допомогти суб'єктам навчання застосовувати цей підхід до оцінювання на практиці. Вони також можуть моделювати усвідомлене самооцінювання та рефлексивну практику через спільну участь зі слухачами в навчальних процесах і рефлексії під час власного навчання.

Важливим аспектом становлення нової викладацької школи є академічний і кар'єрний розвиток педагогічних і науково-педагогічних працівників: включаючи вдосконалення рівня управління персоналом, соціологічну активність, засвоєння

технологій оцінювання досягнень, безперервний професійний розвиток. Викладачі повинні повною мірою розуміти довіру до них, свою роль у системі післядипломної медичної освіти. Вони повинні мати мотивацію та ресурси для того, щоб у значній мірі брати участь і ототожнювати себе з освітньою місією й, отже, брати участь в істотному розвитку та сильному співтоваристві з практикою. Педагогічні та науково-педагогічні працівники повинні пройти базове навчання, володіти методами цільового коучингу, методами організації зворотного зв'язку відповідно до реалізації індивідуальної освітньої траєкторії розвитку суб'єкта навчання. Враховуючи необхідність кількісного оцінювання розвитку викладачів, пропонується спеціальний показник особистісного розвитку, що являє собою векторну характеристику, а його координати — цифрові показники рівня компетенцій, знань, умінь і соціальної активності.

Безперервний професійний розвиток лікарів і провізорів надає викладачам післядипломної медичної освіти унікальну можливість для довгострокових відносин із слухачами, включаючи їх більш послідовну доступність. Останнє дозволяє звільнити час для ретельного спостереження за успішністю суб'єктів навчання, запропонувати ефективніший зворотний зв'язок і розумне залучення суб'єктів навчання до самооцінювання.

Література.

1. Faculty development revisited: a systems-based view of stakeholder development to meet the demands of entrustable professional activity implementation / Lupi C. S., Ownby A. R., Jokela J. A. et al. // *Acad Med.* — 2018. — № 93. — P. 1472.
2. Shifting paradigms: From Flexner to competencies / Carraccio C., Wolfsthal S. D., Englander R. et al. // *Acad Med.* — 2002. — № 77. — P. 361-367.
3. The importance of faculty development in the transition to competency-based medical education / Dath D., Iobst W. // *Med Teach.* — 2010. — № 32. — P. 683-686.
4. Implementation of competency-based medical education: Are we addressing the concerns and challenges / Hawkins R. E., Welcher C. M., Holmboe E. S. et al. // *Med Educ.* — 2015. — № 49. — P. 1086-1102.
5. Core Entrustable Professional Activities for Entering Residency: Toolkits for the 13 Core EPAs. / Obeso V., Brown D., Phillipi C. — Washington: Association of American Medical Colleges; 2017. — 243 p. — URL: <https://www.aamc.org/system/files/c/2/482214-epa13toolkit.pdf>.

Отже, представлена система цілеспрямованих і програмних зусиль, що виходять далеко за рамки сьогоденної спрямованості розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників на вдосконалення викладання шляхом прийняття системного підходу, який ретельно розмежує необхідні ролі та обов'язки. Складовими описаних зусиль вважаємо суб'єктів навчання, організаційне керівництво, менеджерів ресурсів.

Вважаємо за доцільне створення національних та інституціональних структур для постійної корекції і моніторингу функціонування державної системи підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників галузі охорони здоров'я, а також безперервного педагогічного розвитку.

Висновки. 1. Підготовка педагогічних і науково-педагогічних працівників у системі післядипломної медичної освіти в період інтенсивного реформування галузі набуває надзвичайного значення. Запропонована спеціальна програма підготовки в рамках стратегії системного безперервного педагогічного розвитку.

2. Важливим індикатором спеціальної програми може стати показник особистого розвитку викладача — векторна характеристика з координатами у вигляді цифрових показників рівня компетенцій, знань, умінь та соціальної активності.

6. Curriculum development for the workplace using entrustable professional activities (EPAs) / Cate O., Chen H. C., Hoff R. G. et al. // *AMEE guide no. 99. Med Teach.* — 2015. — № 37. — P. 983-1002.
7. Core Entrustable Professional Activities for Entering Residency Faculty Development Concept Group. Constructing a shared mental model for faculty development for the core entrustable professional activities for entering residency / Favreau M.A., Tewksbury L., Lupi C. et al. // *Acad Med.* — 2017. — № 92. — P. 759-764.
8. Steinert Y. Faculty development: Core concepts and principles. In: *Faculty Development in the Health Professions: A Focus on Research and Practice* / Steinert Y. — New York: Springer, 2014. — 118 p.
9. Point-of-care assessment of medical trainee competence for independent clinical work / Kennedy T. J., Regehr G., Baker G. R., Lingard L. // *Acad Med.* — 2008. — № 83 (10). — P. S89-S92.

References.

1. Lupi, C. S., Ownby, A. R., Jokela, J. A. et al. (2018). Faculty development revisited: a systems-based view

- of stakeholder development to meet the demands of entrustable professional activity implementation. *Acad Med.*, 93, 1472.
2. Carraccio, C., Wolfsthal, S. D., Englander, R. et al. (2002). Shifting paradigms: From Flexner to competencies. *Acad Med.*, 77, 361-7.
 3. Dath, D., Iobst, W. (2010). The importance of faculty development in the transition to competency-based medical education. *Med Teach.*, 32, 683-6.
 4. Hawkins, R. E., Welcher, C. M., Holmboe, E. S. et al. (2015). Implementation of competency-based medical education: Are we addressing the concerns and challenges? *Med Educ.*, 49, 1086-102.
 5. Obeso V., Brown D., Phillipi C. (2017). Core Entrustable Professional Activities for Entering Residency: Toolkits for the 13 Core EPAs. Washington: Association of American Medical Colleges. URL: <https://www.aamc.org/system/files/c/2/482214-epa13toolkit.pdf>.
 6. Cate, O., Chen, H. C., Hoff, R. G. et al. (2015). Curriculum development for the workplace using entrustable professional activities (EPAs). AMEE guide no. 99. *Med Teach.*, 37, 983-1002.
 7. Favreau, M. A., Tewksbury, L., Lupi, C. et al. (2017). AAMC Core Entrustable Professional Activities for Entering Residency Faculty Development Concept Group. Constructing a shared mental model for faculty development for the core entrustable professional activities for entering residency. *Acad Med.*, 92, 759-64.
 8. Steinert, Y. (2014). Faculty development: Core concepts and principles. In: Faculty Development in the Health Professions. A Focus on Research and Practice. New York, NY: Springer.
 9. Kennedy, T. J., Regehr, G., Baker, G. R., Lingard, L. (2008). Point-of-care assessment of medical trainee competence for independent clinical work. *Acad Med.*, 83 (10), 89-92.